

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
NARIO TAURO RUTKŪNO IR POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL VIKTORO USPASKICHO ĮSIGYTŲ IR IŠDALYTŲ MEDICININIŲ APSAUGOS
PRIEMONIŲ (RESPIRATORIŲ) PADEDANT DARBO PARTIJOS KANDIDATAMS
VIGILIJUI JUKNAI, DANGUOLEI MARTINKIENEI IR MARIJUI VELIČKAI**

2020 m. rugsėjo 28 d. Nr. 3-90 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo keletą pranešimų dėl Darbo partijos narių dalijamų medicinos apsaugos priemonių (respiratorių).

2. 2020 m. balandžio 15 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-713(7.9), kuriame nurodoma: „*Socialiniame tinkle facebook Darbo partijos pirmininkas Viktor Uspaskich, kuris jau anksčiau pareiškė, jog kandidatuos į Seimą, 2020-04-15 pranešė, kad dovana apsaugines kaukes medikams. Seimo rinkimų įstatymas draudžia bet kokias dovanas prasidėjus politinei kampanijai. Ar VRK vertina šį rinkėjų papirkimo faktą? Kokios to pasekmės ar bus atliekamas tyrimas ir priimti sprendimai?*“

2.1. Kartu su pranešimu pateikta ekrano vaizdo kopija, kurioje užfiksuotas Viktoro Uspaskicho įrašas¹ (viešai publikuojamas vakar 11:07) socialiniame tinklalapyje *Facebook*. Įrašo aprašyme nurodoma: „*Dar viena mano padėka medikams*“, nuotraukoje matomas automobilis, prikrautas respiratorių dėžėmis. Žemiau matomas ankstesnis sveikinimo su Šv. Velykomis įrašas, kuris buvo paskelbtas balandžio 12 d. Patikrinus įrašą apie respiratorių dalijimą socialiniame tinkle *Facebook*, matoma, kad įrašas buvo paskelbtas balandžio 15 d.

3. 2020 m. balandžio 16 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-711(7.9), kuriame nurodoma: „*Reikia būtinai užregistruoti kaip V. Uspaskichas papirkinėja rinkėjus. Jis reklamuoja kaip balandžio 15 d. dovana respiratorius, tai akivaizdus papirkinėjimas...*“

3.1. Kartu su pranešimu pateikta ekrano vaizdo kopija, kurioje užfiksuotas balandžio 15 d., toks pat kaip ir ankstesnio pranešimo, Viktoro Uspaskicho įrašas.

4. 2020 m. balandžio 20 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-743(7.9), kuriame nurodoma: „*Sveiki, facebook platformoje 04.20 dieną, 14 val. politikas Marijus Velička dalinasi straipsniu, kuris panašus į politinę reklamą. Pridedu foto kaip įrodymą.*“

4.1. Kartu su pranešimu pateikta ekrano vaizdo kopija, kurioje užfiksuotas Marijaus Veličkos įrašas (viešai publikuotas prieš 2 val.) socialiniame tinklalapyje *Facebook*. Įrašo aprašyme nurodoma: „*Dėkojame medikams, kurie stovi ir kovoja priešakinėse linijose. Šiandien, su kolege, Danguolė Martinkienė, pristatėme apsaugos priemones Šiaulių respublikinės ligoninės, Centro,*

¹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2698388213724234&set=pb.100006592440105.-2207520000.&type=3>

Dainų poliklinikų ir Šiaulių geriatrijos centro medikams. Europos parlamento nario Viktoro Uspaskich, padėka medikams“.

4.2. Kartu su įrašu paskelbtos trys nuotraukos, kuriose matoma, kaip Marijus Velička perduoda respiratorius, dviejose iš jų matomas ir Marijus Velička, ir Danguolė Martinkienė. Patikrinus įrašą² apie respiratorių dalijimą socialiniame tinkle *Facebook*, matoma, kad įrašas buvo paskelbtas balandžio 20 d.

5. 2020 m. balandžio 22 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-754(7.9), kuriame nurodoma: „*Noriu pranešti kad Darbo partijos pavaduotojas Vigilijus Jukna nuo savęs ir Viktor Uspaskich užvakar atvežė dovanų medicininės kaukes. Prieš Seimo rinkimus kandidatams draudžiama dovanoti dovanas, o kaip čia ar taip galima?*“

5.1. Kartu su pranešimu pateikta ekrano vaizdo kopija, kurioje užfiksuotas Vigilijaus Juknos įrašas (viešai publikuojamas balandžio 20 d. 12:46) socialiniame tinklalapyje *Facebook*. Įrašo aprašyme nurodoma: „*Šiandien nuvežiau VŠĮ Šilalės rajono ligoninės darbuotojams padėką ir respiratorius nuo Viktoras Uspaskich.*“ Nuotraukoje matomas Vigilijus Jukna, kuris perduoda respiratorius netoli Šilalės rajono ligoninės Priėmimo-skubios pagalbos skyriaus įėjimo. Matoma, kad toks pat įrašas buvo skelbiamas tą pačią dieną ir prof. dr. Vigilijaus Juknos *Facebook* politiko puslapyje³.

6. 2020 m. balandžio 27 d. VRK posėdžio metu nuspręsta pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui ir VRK nariui Taurui Rutkūniui.

7. 2020 m. gegužės 6 d. VRK išsiuntė paklausimus Darbo partijai (reg. Nr. 2-396(7.9), Viktorui Uspaskichui (reg. Nr. 2-398(7.9), „Rotary“ klubui (reg. Nr. 2-397(7.9), Marijui Veličkai (reg. Nr. 2-400(7.9), Danguolei Martinkienei (reg. Nr. 2-395(7.9), taip pat pagal sąrašą: VŠĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centrai, Respublikinei Šiaulių ligoninei, VŠĮ Šiaulių centro poliklinikai, VŠĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centrai (reg. Nr. 2-393(7.9), Vigilijui Juknai (reg. Nr. 2-401(7.9), VŠĮ Šilalės rajono ligoninei (reg. Nr. 2-394(7.9).

8. 2020 m. gegužės 29 d. gautas Darbo partijos atsakymas (reg. Nr. 1-1126(7.9). Paklausime buvo teiraujama, kaip Darbo partija yra susijusi su medicininių apsaugos priemonių dalinimo iniciatyva ir kaip pati partija vertina iniciatyvą. Atsakyme nurodoma: „*Tai buvo Viktoro Uspaskich asmeninėmis lėšomis vykdyta iniciatyva, o apie tokius planus paaukoti medicininių priemonių jis pranešė savo Facebook profilyje kovo pabaigoje. Nei partijos centrinė būstinė, nei rinkimų štabas partijos narių Viktoro Uspaskich iniciatyvai neatrinkinėjo. Darbo partijos nariai yra visuomeniški, per veiklos metus nuo 2003 metų dalyvavo ar prisidėjo prie daugybės renginių ir iniciatyvų, pvz. – akcija DAROM ir pan. Darbo partija nepatyrė jokių išlaidų dėl Jūsų rašte minimos iniciatyvos. Tai*

² https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=534914217194128&id=265079287510957

³ <https://www.facebook.com/juknavigilijus/posts/516919908995272>

nėra nei partijos veiklos dalis, nei rinkimų kampanijos dalis. Dėl tokios priemonės rinkimų štabe nevyko diskusijos ir nepriimti jokie sprendimai. Darbo partija kandidatus į rinkimines apygardas tvirtins birželio pabaigoje. Šiuo metu štabas vykdo kandidatų atranką ir teiks sąrašą tvirtinti suvažiavimui.

9. 2020 m. gegužės 27 d. gautas Viktoro Uspaskicho atsakymas (reg. Nr. 1-1092(7.9), kuriame nurodoma:

9.1. „Respiratorius pirkau asmeniškai matydamas, kad tuo metu medicinos įstaigų aprūpinimas buvo nepakankamas. Karantino pradžioje tokias iniciatyvas vykdė įvairios Lietuvos įmonės ir privatūs asmenys, todėl nusprendžiau tai padaryti ir pats. Karantino pradžioje atsiliepiau į kvietimą kelių viešai skelbtų iniciatyvų, kurias parėmiau taip pat iš savo asmeninės sąskaitos. Tai buvo Laisvės TV organizuojama akcija bei Finansų ministerijos specialiai įkurtas fondas ir sąskaita. Respiratorius užsakiau kovo mėnesį ir mokėjau iš savo asmeninių lėšų. Jie buvo pristatyti man asmeniškai, o išdalinti iškart, kai tik atvyko. Respiratorių liko tik tiek, kiek reikia mano asmeniniam naudojimui. Taip pat buvau užsakęs greitujų testų, už kuriuos taip pat mokėjau iš savo asmeninės sąskaitos.“

10. „Jokių apskaitos priemonių nenaudojome. Esu aktyvus socialiniuose tinkluose, po savo publikacijomis susilaukiu daug komentarų, asmeninių žinučių su prašymais atkreipti dėmesį į vienokias ir kitokias problemas. Tokiu būdu atsirinkau ir vietas, kurioms trūko, ir kurioms siunčiau medicinines kaukes. Jūsų rašte minimų asmenų paprašiau perduoti priemones, kad kaip įmanoma greičiau jos pasiektų medicinos įstaigas. Darbo partija savo kandidatus ir rinkiminės kampanijos priemones tvirtins birželio pabaigoje vykstančiame suvažiavime. Kovo ir balandžio mėnesiais mano vykdyta pagalbos ir padėkos medikams iniciatyva yra nesusijusi su partijos rinkimų štabo organizuojama politine kampanija.“

11. 2020 m. gegužės 7 d. gautas „Rotary“ klubo atsakymas (reg. Nr. 1-882(7.9), kuriame nurodoma: *„Atsakydami į Jūsų klausimus galime patvirtinti tik tai, kad asociacija „Rotary International Apygarda 1462“ paramos iš Viktoro Uspaskich ir/ar Darbo partijos nėra gavusi jokia forma. Asociacijos „Rotary International Apygarda 1462“ nariai yra visi Lietuvoje veikiantys Rotary klubai (šiuo metu jų – 56), kurie, savo ruožtu, yra savarankiški juridiniai asmenys (asociacijos). Tačiau asociacija „Rotary International Apygarda 1462“ neveda atskirų Rotary klubų paramos apskaitos, kadangi teisės aktų nustatyta tvarka kiekvienas teisę gauti paramą turintis asmuo gautą paramą apskaito ir deklaruoja savarankiškai. Todėl norėdami gauti informaciją apie tai, ar Viktoras Uspaskich /ar Darbo partija suteikė paramą kažkuriam konkrečiam Rotary klubui, prašome į šį klubą kreiptis tiesiogiai. Lietuvoje veikiančių Rotary klubų sąrašą galite rasti šioje nuorodoje - <http://www.rotary.lt/virsutinismeniu/informacija/klubu-nuorodos/268>“.*

11.1. Reaguojant į gautą atsakymą, su paklausimu buvo kreiptasi į Kėdainių „Rotary“ klubo prezidentą. 2020 m. gegužės 14 d. gautas Kėdainių „Rotary“ klubo prezidento atsakymas (reg. Nr. 1-950(7.9), kuriame nurodoma: *„Atsakydamas į Jūsų paklausimą noriu pasakyti, kad Rotary klubas nei pinigais, nei kokiais nors daiktais iš Viktoro Uspaskich ir Darbo partijos nėra gavęs.“*

12. 2020 m. gegužės 15 d. gautas Marijaus Veličkos atsakymas (reg. Nr. 1-972(7.9), kuriame nurodoma: *„Respiratoriai buvo Europos Parlamento nario Viktoro Uspaskich padėka medicinos darbuotojams.“* Marijus Velička atsakyme nurodė, kad neturi informacijos, kada, kiek respiratorių buvo užsakyta ir įsigyta, iš kokių lėšų Viktoras Uspaskichas pirkė respiratorius. Taip pat nurodė, kad pats asmeninėmis lėšomis neprisidėjo ir nežino, kas dar galėjo prisidėti. Nurodoma, kad jam nežinoma, kodėl buvo pasirinkta respiratorius išdalinti Šiaulių miesto įstaigoms. Marijus Velička atsakyme nurodė: *„Planuoju dalyvauti 2020 m. spalio 11 dienos rinkimuose. Kandidatus vienmandatėse rinkimų apygardose Darbo partija tvirtins birželio pabaigoje. Respiratorių perdavimas nuo Viktoro Uspaskich niekaip nesusijęs su mano planais dalyvauti rinkimuose. Respiratorius perdaviau kartu su kolege Danguole Martinkiene, kadangi ji turėjo medicinos įstaigų atstovų kontaktus. Apie kitų partijos narių iniciatyvas ar prisidėjimus nesu informuotas.“*

13. Marijų Veličką Darbo partija kelia kandidatu į Lietuvos Respublikos Seimo narius Aušros rinkimų apygardoje Nr. 25.

14. 2020 m. gegužės 18 d. gautas Danguolės Martinkienės atsakymas (reg. Nr. 1-979(7.9), kuriame nurodomi tapatūs atsakymai kaip ir Marijaus Veličkos atsakyme. Taip pat nurodoma: *„Planuoju dalyvauti 2020 m. spalio 11 dienos rinkimuose. <...> Respiratorių perdavimas nuo Viktoro Uspaskich niekaip nesusijęs su mano planais dalyvauti rinkimuose. Respiratorius perdaviau kartu su kolega Marijumi Velička, kadangi jis juos atvežė, o aš susisiečiau su gydymo įstaigų vadovais, nes M. Velička kontaktų neturėjo. Apie kitų partijos narių iniciatyvas ar prisidėjimus nesu informuota.“*

15. Danguolę Martinkienę Darbo partija kelia kandidate į Lietuvos Respublikos Seimo narius Saulės rinkimų apygardoje Nr. 26.

16. 2020 m. gegužės 7 d. gautas VšĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centro atsakymas (reg. Nr. 1-880(7.9), kuriame nurodoma: *„Viešajai įstaigai Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centras 2020 m. balandžio 20 d. Marijus Velička ir Danguolė Martinkienė įteikė kaukes. Tai buvo vienetinis atvejis. Jokių kitų daiktų ir/ar lankstinukų nebuvo. Viešai parašyti padėkos nebuvo prašoma. Perdavimo metu nebuvo propaguojama Darbo partija ar jos nariai, nebuvo skatinama balsuoti už darbo partijos kandidatus artėjančiuose rinkimuose.“*

16.1. 2020 m. liepos 30 d. gautas VšĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centro papildomas atsakymas (reg. Nr. 1-2069(7.9), kuriame nurodoma, kad 2020 m. balandžio 20 d. Marijus Velička ir Danguolė Martinkienė perdavė 200 vnt. respiratorių.

17. 2020 m. gegužės 13 d. gautas VšĮ Šiaulių centro poliklinikos atsakymas (reg. Nr. 1-928(7.9), kuriame nurodoma: „Šiaulių miesto savivaldybė – įstaigos steigėjas (savininkas), kurio teises ir pareigas įgyvendina institucija – Savivaldybės taryba. Paramos sulaukėme iš daugelio juridinių ir fizinių asmenų, tame tarpe ir 2020 m. balandžio 17 d. iš Šiaulių miesto savivaldybės tarybos narių – M. Veličkos ir D. Martinkienės. Tai buvo vienintelis kartas, kurio metu parėmė respiratoriais – viso 200 vnt. Jokių dovanų, daiktų ar lankstinukų neįteikė ir nebuvo jokios agitacijos, kad būtų balsuojama už juos artėjančiuose rinkimuose. Viešos padėkos prašyti minėti tarybos nariai taip pat neprašė. Tačiau ją parašėme, sujaudinti verslo atstovų ir geros valios žmonių gerumu bei vieningumu šiuo ypatingai nelengvu visai šaliai metu. Ji yra patalpinta mūsų internetinėje svetainėje <https://siauliupoliklinika.lt/dekojame-uz-jusu-geruma/> bei buvo paskelbta mūsų socialinio tinklo “Facebook” paskyroje. Patikiname Jus, kad jokios paramos iš politinių partijų negavome ir jokių agitacinio pobūdžio prašymų nesulaukėme“. Su atsakymu pateikta padėkos „Dėkojame už Jūsų Gerumą“, socialiniame tinkle kopija. Padėkoje nurodoma⁴: „VšĮ Šiaulių centro poliklinikos kolektyvo vardu nuoširdžiai dėkojame už taip reikalingą paramą visiems, kurie liko neabejingi tokiu sunkiu ir mums, ir Jums metu. Apie tai įstaiga skelbia savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje. Už iniciatyvią pagalbą ir rekomendacijas labdarą skirti mūsų įstaigai dėkojame Seimo nariui S. Tumėnui (UAB „Šiaulių spaustuvė“) ir Merui A. Visockui (UAB Baltic Vairas) bei Šiaulių miesto savivaldybės tarybos nariams – D. Martinkienei ir M. Veličkai už dovanotus respiratorius...“. Kartu su bendra padėka įdėtos 3 nuotraukos, kuriose matoma suteikta parama, tačiau nuotraukose nematyti nei M. Veličkos, nei D. Martinkienės.

18. 2020 m. gegužės 11 d. gautas Respublikinės Šiaulių ligoninės atsakymas (reg. Nr. 1-894(7.9), kuriame nurodoma: „Atsakydami į viešojoje įstaigoje Respublikinėje Šiaulių ligoninėje (toliau – Ligoninė) gautą Jūsų 2020 m. gegužės 6 d. raštą Nr. 2-393(7.9) „Dėl informacijos pateikimo“, informuojame, kad Ligoninė nėra gavusi paramos iš Darbo partijos.“

18.1. 2020 m. rugpjūčio 3 d. gautas papildomas atsakymas (reg. Nr. 1-2151(7.9), kuriame nurodoma: „Atsakydami į viešojoje įstaigoje Respublikinėje Šiaulių ligoninėje (toliau - Ligoninė) gautą Jūsų 2020 m. liepos 29 d. elektroninį laišką, informuojame, kad Ligoninėje direktoriaus įsakymu yra patvirtinta Paramos gavimo Ligoninėje tvarka. Laikantis nustatytos tvarkos Ligoninėje parama nei iš Darbo partijos, nei iš jos narių Danguolės Martinkienės ar Marijaus Veličkos gauta nebuvo.“⁵

19. 2020 m. gegužės 14 d. gautas VšĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centro atsakymas (reg. Nr. 1-966(7.9), kuriame nurodoma: „2020-04-17 Dainų PSPC gavo paramą nuo Europos

⁴ <https://siauliupoliklinika.lt/dekojame-uz-jusu-geruma/>;
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2528568157360221&id=1621397471410632

⁵ 2020 m. balandžio 20 d. Marijaus Veličkos įrašas socialiniame tinklalapyje Facebook: „<...> pristatėme apsaugos priemonės Šiaulių respublikinės ligoninės...“, tačiau vadovaujamosi gautu atsakymu, kuriame nurodoma, kad parama nebuvo gauta.

parlamento nario Viktoro Uspaskich. Paramą įteikė Darbo partijos atstovai – Danguolė Martinkienė ir Marijus Velička. Tai buvo vienetinis atvejis. Jokių kitų daiktų ar lankstinukų kartu su apsaugos priemonėmis nebuvo. Nebuvo prašoma padėkos paskelbimo. Jokio propagavimo ar skatinimo balsuoti už Darbo partiją nebuvo. Įstaigos internetinėje svetainėje <https://www.dainupspc.lt/aci-u-uz-parama/> bei Facebook paskyroje yra skelbiama visa informacija apie gautą paramą⁶. Su atsakymu pateikta informacija apie gautą paramą.

19.1. Pateiktame priede nurodoma: „*VšĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centras dėkoja visiems, kurie padeda kovoje su koronavirusu, palaikydami medikus tiek geru žodžiu, tiek dovanodami apsaugines priemones. Gauta ir perduota medikams parama: <...> Europarlamentaras Viktoras Uspaskich ir jo komanda: 100 respiratorių FFP2⁶“.*

19.2. VšĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centro Facebook paskyroje skelbiama informacija⁷: „*Sąžiningai teikiame visas ataskaitas, taip pat ir paramos. Ir niekada nesustosime dėkoti tiems, kurie mus prisimena ir padeda. Mes žinome, kad jiems prireikė didelių pastangų ne tik paramą suorganizuoti bet ją ir perduoti, ypač šio karantino metu. Mieli gyventojai, kolegos ir draugai: nors artėja šventinis ir ilgas savaitgalis, tiesiog LIKIME NAMIE! Kuo drausmingesni būsime, tuo greičiau grįš mūsų įprastas ir normalus gyvenimas 🙏Atnaujinta. Nuolat atnaujinsime informaciją apie gautą paramą“*, taip pat nurodoma lentelė, kurioje pateikti aukoję asmenys, tarp jų Europos Parlamento narys Viktoras Uspaskichas ir jo komanda.

20. 2020 m. gegužės 15 d. gautas Vigilijaus Juknos atsakymas (reg. Nr. 1-978(7.9), kuriame nurodoma: „*Minimi respiratoriai buvo Europos Parlamento nario Viktoro Uspaskich padėka medicinos darbuotojams. Kodėl buvo pasirinkta Šilalės rajono ligoninė atsakyti negaliu, nes tokios informacijos neturiu. Neturiu informacijos iš kokių lėšų Europos Parlamento narys Viktoras Uspaskich pirko respiratorius. Kur, kada ir koks kiekis respiratorių buvo užsakyta, nurodyti negaliu, nes tokios informacijos neturiu. Kada, kam ir kur respiratoriai dalinti nežinau. Taip pat neturiu informacijos ar jų dar liko neišdalintų. Neturiu informacijos kiek respiratorių ar kitų apsaugos priemonių iš viso buvo įsigyta ir išdalinta. Asmeninėmis lėšomis prie respiratorių pirkimo neprisidėjau. Kas dar prisidėjo prie respiratorių pirkimo atsakyti negaliu, tokios informacijos neturiu. Planuoju dalyvauti 2020 m. spalio 11 dienos rinkimuose. Kandidatus vienmandatėse rinkimų apygardose Darbo partija tvirtins birželio pabaigoje. Respiratorių perdavimas nuo Viktoro Uspaskich niekaip nenusijęs su mano planais dalyvauti rinkimuose. Apie kitų Darbo partijos narių iniciatyvas ar prisidėjimus neturiu informacijos.“*

21. Vigilijų Jukną Darbo partija kelia kandidatų į Lietuvos Respublikos Seimo narius Kelmės–Šilalės rinkimų apygardoje Nr. 41.

⁶ <https://www.dainupspc.lt/aci-u-uz-parama/>

⁷ <https://www.facebook.com/Dainupoliklinika/posts/167585848033334>

22. 2020 m. gegužės 18 d. gautas VšĮ Šilalės rajono ligoninės atsakymas (reg. Nr. 1-986(7.9), kuriame nurodoma: *„Informuojame, kad Jūsų 2020-05-06 rašte Nr. 2-394(7.9) minimi respiratoriai buvo atvežti į Šilalės rajono ligoninę 2020 m. balandžio 20 d. Juos pristatė Vigilijus Jukna, perdavė nuo Europos Parlamento nario Viktoro Uspaskich. Paramą nuo pandemijos pradžios Šilalės rajono ligoninė gauna nuolat – iš privačių asmenų, įmonių. Nuo Darbo partijos paramos negavome“*. Su atsakymu pateikta padėkų paramos davėjams rajono spaudoje kopija. Pateiktuose padėkų pavyzdžiuose nėra minimi nei Viktoras Uspaskichas, nei Vigilijus Jukna.

22.1. Patikrinus interneto svetainėje www.silalesligonine.lt esančią naujienų skiltį, rasta padėka⁸: *„Dėkojame, VšĮ Šilalės rajono ligoninės vardu, europarlamentarui Viktorui Uspaskich už paramą iš savo asmeninių lėšų – 550 vnt. FFP2 respiratorių, kurie labai reikalingi mūsų gydymo įstaigos personalo darbuotojams. Taip pat dėkojame už palaikymo žodžius („Nuoširdus AČIŪ už Jūsų pasiaukojantį darbą! Stiprybės ir sveikatos Jums šiuo itin sunkiu mums visiems laikotarpiu“.) Taip pat dėkojame saugiai siuntinį pristačiusiam prof. Vigilijui Juknai. VšĮ Šilalės rajono ligoninės administracija“*. Kartu su padėka paviešinta ta pati nuotrauka, kurią viešino pats Vigilijus Jukna. Nuotraukoje matomas Vigilijus Jukna, kuris perduoda respiratorius netoli Šilalės rajono ligoninės Priėmimo-skubios pagalbos skyriaus įėjimo.

23. Tyrimo metu peržiūrėjus Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centro interneto svetainėje skelbiamas naujienas⁹, nustatyta, kad buvo skelbiama padėka: *„Nuoširdžiai dėkojame mūsų krašto geradariams už apsaugos priemonės, skirtas VšĮ Kėdainių PSPC darbuotojams. Ačiū tariame: Europos Parlamento nariui Viktorui Uspaskich (pristatė V. Fiodorovas) už respiratorius...“*.

24. Viktorą Fiodorovą Darbo partija kelia kandidatū į Lietuvos Respublikos Seimo narius daugiamandatėje rinkimų apygardoje.

25. Tyrimo metu peržiūrėjus VšĮ Kėdainių ligoninės interneto svetainėje skelbiamas naujienas¹⁰, nustatyta, kad buvo skelbiama padėka: *„Nuoširdžiai dėkojame Kėdainių rajono savivaldybei, įvairioms organizacijoms, visuomeniniams judėjimams, labdaros fondams, verslo bendruomenei ir pavieniems asmenims, labai prisidėjus ir stipriai palaikiusiems VšĮ Kėdainių ligoninės medikus šiuo sunkiu ir įtemptu visiems karantino laikotarpiu. Nuoširdus AČIŪ: <...> Europarlamentarui V. Uspaskich...“*.

26. 2020 m. rugpjūčio 7 d. paklausimai išsiųsti VšĮ Kėdainių ligoninei (reg. Nr. 2-987(7.9), Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centrui (reg. Nr. 2-988(7.9) ir Viktorui Fiodorovui (reg. Nr. 2-989(7.9).

⁸ <http://www.silalesligonine.lt/index.php?start=10>

⁹ <http://www.kedainiupspc.lt/2020/04/15/mediku-padeka-uz-asmenines-apsaugos-priemones/>

¹⁰ <http://www.kedligonine.lt/nuosirdus-aciū/>

27. 2020 m. rugpjūčio 11 d. gautas VšĮ Kėdainių ligoninės atsakymas (reg. Nr. 1-2332(7.9), kuriame nurodoma: *„Informuojame, kad V. Uspaskich 2020-04-01 vienkartinai dovanojo ligoninei 175 vnt. greitųjų testų. Testus perdavė Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos narė nuo Darbo partijos I. Fiodorova. Nebuvo įteikta lankstinukų, nebuvo prašoma balsuoti už Darbo partiją. Nebuvo prašoma padėkoti V. Uspaskich ir kitiems Darbo partijos nariams. Mes padėkojome visiems tuo sunkiu laikotarpiu teikusiems bet kokią paramą, todėl parlamentas V. Uspaskich pateko į bendrą padėkos sąrašą. Darbuotojai žino apie gautus greituosius testus.“* Kartu su atsakymu pateiktas 2020 m. balandžio 1 d. gautos labdaros priėmimo aktas ir VšĮ Kėdainių ligoninės paramos tvarkymo komisijos susirinkimo, įvykusio 2020 m. balandžio 1 d., protokolas.

28. 2020 m. rugpjūčio 14 d. gautas VšĮ Kėdainių PSPC atsakymas (reg. Nr. 1-2407(7.9), kuriame nurodoma: *„2020-04-01 Viktoras Fiodorovas perdavė Viktoro Uspaskich paramą – greituosius COVID 19 testus, kurių vertė 250 eur ir respiratorius, kurių vertė 67,50 Eur. Tai buvo vienkartinis šio asmens paramos teikimo atvejis. Su dovanotomis priemonėmis jokių kitų daiktų ar lankstinukų negavome.¹¹“* Kartu su atsakymu pateiktas 2020 m. balandžio 1 d. gautos labdaros priėmimo aktas ir VšĮ Kėdainių PSPC paramos tvarkymo komisijos 2020 m. balandžio 1 d. susirinkimo protokolas. Pateiktame labdaros priėmimo akte ir VšĮ Kėdainių PSPC paramos tvarkymo komisijos protokole nurodoma, kad vieno FFP-2 respiratoriaus kaina yra 1,35 Eur.

29. 2020 m. rugpjūčio 17 d. gautas Viktoro Fiodorovo atsakymas (reg. Nr. 1-2435(7.9), kuriame nurodoma: *„Viktoro Uspaskich iniciatyva 1000 vnt. respiratorių balandžio mėnesio pradžioje¹² perdaviau Kėdainių ligoninei bei Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centrui (tai vienintelės Kėdainiuose medicininės įstaigos). Balandžio 1-ąją jau minėtoms įstaigoms bei Ukmergės ligoninei (tuo metu Ukmergėje buvo didžiausias viruso židynys) nuo Viktoro Uspaskich perdaviau greitųjų testų. Kitokių priemonių atskiro dalinimo Kėdainiuose ar kituose miestuose nevykdžiau. Asmeniškai rėmiau Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centrą taip atsiliėpdamas į viešą kvietimą remti medikams skirtų priemonių pirkimą. Jokios agitacijos nevykdžiau, apie perduodamas priemones informavau įstaigos vadovus, o perduodamas priemones jokio kontakto su medikais ar kitais įstaigų darbuotojais neturėjau.“*

30. Kadangi VRK nebuvo pateikti duomenys (tikslių ir išsamių viešai skelbiamų duomenų nerasta) apie Viktoro Uspaskicho asmeniškai dalytus ar perduotus dalyti kitiems asmenims respiratorius, negalima nustatyti, kiek iš viso respiratorių politinės kampanijos metu išdalyta rinkėjams. Pagal surinktą informaciją nustatyta, kad politinės kampanijos metu perduota ne mažiau kaip 2 200 vnt. respiratorių:

¹¹ Tyrimo metu peržiūrėjus interneto VšĮ Kėdainių PSPC svetainėje skelbiamas naujienas nustatyta, kad buvo skelbiama padėka: *„Nuoširdžiai dėkojame mūsų krašto geradariams už apsaugos priemones, skirtas VšĮ Kėdainių PSPC darbuotojams. Ačiū tariame: Europos Parlamento nariui Viktorui Uspaskich (pristatė V. Fiodorovas) už respiratorius...“*. <http://www.kedainiupspc.lt/2020/04/15/mediku-padeka-uz-asmenines-apsaugos-priemones/>

¹² Pagal pateiktus sveikatos priežiūros įstaigų dokumentus, respiratoriai perduoti 2020 m. balandžio 1 d.

30.1. 2020 m. balandžio 15 d. viešai Viktoro Uspaskicho paskelbtame *Facebook* įrašė¹³ su nuotrauka matomos respiratorių dėžės; kiekvienoje po 50 respiratorių. Tokių dėžių matoma ne mažiau kaip 23. Taigi, Viktoras Uspaskichas 2020 m. balandžio 15 d. medikams perdavė ne mažiau kaip 1 150 respiratorių.

30.2. Vigilijus Jukna 2020 m. balandžio 20 d. perdavė 550 respiratorių VšĮ Šilalės rajono ligoninei.

30.3. Marijus Velička ir Danguolė Martinkienė 2020 m. balandžio 20 d. perdavė 500 respiratorių VšĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centrui, VšĮ Šiaulių centro poliklinikai, VšĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centrui.

Papildomai surinkta informacija

31. Uspaskich.eu interneto svetainėje pavišintas straipsnis „Medikai į pirmas fronto linijas buvo paleisti plikomis rankomis“¹⁴ (laikraštis „Rinkos aikštė“, 2020 m. balandžio 20 d.). Straipsnyje nurodoma: „*Padeda nuolat Europos parlamento narys, verslininkas Viktoras Uspaskich per visą krizės laikotarpį ne kartą prisidėjo prie Lietuvos medikų gerbūvio, o ir toliau ketina padėti, kiek gali. Trečiadienį 10 tūkst. jo nupirktų respiratorių buvo išvežiota po gydymo įstaigas, ketvirtadienį buvo laukiama ir dar vienos partijos šių būtinų apsaugos priemonių. Respiratorius užsakiau žymiai anksčiau, ir vos tik juos gavome, išvežiojome medikams. Viena partija šiandieną išdalinta bus, rytoj iš ryto laukiame dar vienos. Turėtų būti dar 10 tūkst. respiratorių. Mano žmonės susižino, kokioms gydymo įstaigoms priemonių labiausiai reikia ir patys jas išvežioja. Kėdainių gydymo įstaigoms, ko gero, daugiausiai priemonių ir teks. Mano jau anksčiau dovanotų COVID-19 testų didžioji dalis atiteko taip pat mūsų krašto medikams, bet dalis jų buvo išvežiota ir po kitų miestų gydymo įstaigas*“, – kalbėjo V. Uspaskich. Europarlamentaras prie Lietuvos medikų gerbūvio prisideda ir finansiškai. Ne paslaptis, kad ypač reikalingų vienkartinų apsaugos priemonių kainos rinkoje yra išaugusios net ir dešimtimis kartų, o tokių priemonių užsakymas skaudžiai kerta per gydymo įstaigų biudžetą. V. Uspaskich pervedė solidžias pinigų sumas dviem paramos fondams, taip pat „Rotary“ klubo biudžetui, iš kurio pinigai taip pat nukeliavo medikams. <...> vertindamas tai, kas buvo padaryta, V. Uspaskich griežtas. „Pasiruošimas virusui, galima sakyti, buvo niekinis. Jokio pasiruošimo ten nebuvo. Ir čia ne medikų kaltė, o politika tokia buvo. Medikai buvo paleisti kovoti į pirmąsias fronto linijas plikomis rankomis, todėl matant tokią situaciją, iš žmogiškosios pusės norisi padėti, kiek įmanoma labiau. <...> Taip, dabar jau priemonių daugėja, per tiek laiko jau valdžia sugebėjo kažkiek jomis pasirūpinti. Tradicinėmis save vadinančios partijos visą Europą ir privedė prie tokios situacijos. Visada sakiau, kad reikia ieškoti

¹³ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2698388213724234&set=a.1847850085444722&type=3&theater>

¹⁴ <http://www.rinkosaikste.lt/naujienos/aktualijos/medikai-pirmas-fronto-linijas-buvo-paleisti-plikomis-rankomis>

dialogo, taikos, galimybės gyventi taikiai. <...>. Todėl aš akcentuoju, kad reikia investuoti į pramonę – būtent taip daro kinai...“

32. Patikrinus socialiniame tinklalapyje *Facebook* esančius Viktoro Uspaskicho įrašus, matoma, kad:

32.1. 2020 m. kovo 22 d. viešai ir tiesiogiai buvo transliuotas vaizdo įrašas¹⁵, kurio aprašyme nurodoma: *„Trumpas komentaras iš oro uosto, prieš skrydį į Lietuvą: apie situaciją Briuselyje apie organizuojamą reagentų ir kitų priemonių siuntą į Lietuvą“*. Vaizdo įrašė Viktoras Uspaskichas sako, kad užsakinėja iš Kinijos 10 000 vnt. testų, pirštinių, kaukių. Taip pat pamini, kad iš Vyriausybės pinigų neprašo.

32.2. 2020 m. balandžio 19 d. viešai ir tiesiogiai buvo transliuotas vaizdo įrašas¹⁶, kurio aprašyme nurodoma: *„Premjeras klausia, kodėl pas mus kainos tokios didelės □ Atsakau ir pristatau schemą, kaip jas sumažinti! □ Šiandien laidoje daugiau apie mano siūlomą pokrizinį sprendimą – ne tik tiesioginę finansinę paramą Lietuvos žmonėms, bet ir naudą Lietuvos ekonomikai. ! □ Jei turite argumentų, kad mano pristatyta schema neveiks, pateikite juos, o kitoje laidoje būtinai tai aptarsime. Ačiū už Jūsų klausimus, į kuriuos atsakau laidos pabaigoje. Kviečiu žiūrėti ir dalintis! 🗣️“*. Vaizdo įrašė (1 val. 16 min. 33 sek.) matyti, kad Viktoras Uspaskichas laidos pabaigoje į užduodamą klausimą: *„Viktorai, paaukok dalį savo sunkiai uždirbtų pinigų. Malti liežuviai mes visi mokam“* atsako: *„Per tą krizę aš paaukojau, trim fondam ir pats nupirkau ne vieną partiją respiratorių ir padalinau skirtingoms ligoninėms“*.

33. Patikrinus socialiniame tinklalapyje *Facebook* esančius Darbo partijos įrašus, matoma, kad 2020 m. kovo 23 d. viešai buvo pasidalinta 2020 m. kovo 22 d. Viktoro Uspaskicho tiesioginės transliacijos įrašu¹⁷. Įrašo aprašyme nurodoma: *„Grįžtu į Lietuvą, kad šiuo sunkiu laikotarpiu būčiau su tauta, esu pasiryžęs rimtiems darbams ir susidariusios situacijos problemų sprendimui. Šiuo metu organizuojame trūkstančių priemonių atvežimą iš Kinijos, esame užsakę 10 tūkst. koronaviruso testavimo reagentų, jeigu Vyriausybė padės juos transportuoti iš Kijevo, testai greituoju metu pasieks Lietuvą. Taip pat šiuo metu komplektuojame ne mažą siuntą apsauginių priemonių: kombinezonų, pirštinių, kaukių, respiratorių. Noriu palinkėti mūsų gydytojams ir visai tautai sėkmės ir tvirtybės. Nepasiduokime panikai, mes kartu bendromis jėgomis įveiksime šią problemą.“*

34. Patikrinus socialiniame tinklalapyje *Facebook* esančius Danguolės Martinkienės įrašus, matoma, kad 2020 m. balandžio 20 d. buvo sukurtas padėkos įrašas, kuriame nurodoma: *„Ačiū gerb. Viktorai, jūs vienintelis politikas, kuriam svarbu realiais darbais padėti medikams.“* Įrašė

¹⁵ <https://www.facebook.com/viktorasuspaskich/videos/832844160525736>

¹⁶ <https://www.facebook.com/viktorasuspaskich/videos/515083159120618>

¹⁷ <https://www.facebook.com/darbopartija/posts/10163407682815226>

pasidalinta nuoroda¹⁸ į Viktoro Uspaskicho interneto svetainėje paskelbtą straipsnį „Medikai į pirmas fronto linijas buvo paleisti plikomis rankomis“ (žr. Išvados 31 punktą).

35. Patikrinus socialiniame tinklalapyje *Facebook* esančius Vigilijaus Juknos įrašus, matoma, kad:

35.1. 2020 m. kovo 31 d. buvo sukurtas įrašas¹⁹ (skelbiama tą pačią dieną ir prof. dr. Vigilijus Jukna *Facebook* politiko puslapyje²⁰), kuriame nurodoma: „Šiandien į Ukmergę atkeliavo Darbo partijos įkūrėjo, europarlamentaro Viktoro Uspaskicho iniciatyva ir asmeninėmis lėšomis nupirkti testai koronavirusinei infekcijai nustatyti.“ Įrašė pasidalinta ir testų „CODIV-19“ nuotrauka, ir Ukmergės rajono savivaldybės 2020 m. kovo 31 d. įrašų²¹ socialiniame tinklalapyje *Facebook*. Ukmergės rajono savivaldybės įrašė nurodoma: „AČIŪ♥□AČIŪ♥□AČIŪ♥□Šiandien į Ukmergę atkeliavo Darbo partijos įkūrėjo, europarlamentaro Viktoro Uspaskicho iniciatyva ir asmeninėmis lėšomis nupirkti testai koronavirusinei infekcijai nustatyti. 250 vnt. šių testų į Ukmergės rajono savivaldybę pristatė Darbo partijos centrinės būstinės vadovas Viktoras Fiodorovas. „V. Uspaskichas labai susikrimtęs dėl padėties Ukmergėje. Pradžiai parūpino testų, dar ieško ir kitų apsaugos priemonių. Esate ne vieni“, - sakė V. Fiodorovas“.

35.2. 2020 m. kovo 23 d. buvo sukurtas įrašas²², kuriame dalijamasi Viktoro Uspaskicho kovo 22 d. dienos įrašu apie planus užsakyti medicininių apsaugos priemonių. Vigilijaus Juknos įrašė nurodoma: „Viktoras Uspaskich apie organizuojamą reagentų ir kitų priemonių siuntą į Lietuvą! Linkėdami mūsų gydytojams ir visai tautai sėkmės ir tvirtybės, būkime ir patys sąmoningi ir atsakingi. Tik atsakingai laikydamiesi visų nurodymų lengviau ir greičiau įveiksime šią problemą! <https://bit.ly/10000reagentu-atkeliauja-i-Lietuva>“ (pasinaudojus nuoroda nukreipiama²³ į Darbo partijos puslapyje pateiktą įrašą „V. Uspaskich apie situaciją Briuselyje ir apie organizuojamą reagentų ir kitų priemonių siuntą į Lietuvą“).

35.3. politiko paskyroje „Prof. dr. Vigilijus Jukna“ 2020 m. balandžio 16 d. buvo sukurtas įrašas²⁴, kuriame nurodoma: „Darbo partijos pirmininko Viktoro Uspaskich padėka Kėdainių pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams - 1000 vnt. respiratorių.“ Pasidalinta viešu balandžio 15 d. Viktoro Uspaskicho įrašu „Dar viena mano padėka medikams 🙏“.

36. Darbo partijos politinėje reklamoje nurodoma:

¹⁸ https://www.uspaskich.eu/naujienos/medikai-i-pirmas-fronto-linijas-buvo-paleisti-plikomis-rankomis/?fbclid=IwAR3aWSsVbcix_A15MqdR9qvXALZi2ViDHCbkd5TBjv6jK_6lAZad2FeyC8

¹⁹ <https://www.facebook.com/vigilijus.jukna/posts/2750573221727591>

²⁰ <https://www.facebook.com/juknavigilijus/posts/505744600112803>

²¹ <https://www.facebook.com/Ukmergesrajonosavivaldybe/posts/1130048240713243>

²² <https://www.facebook.com/vigilijus.jukna/posts/2732794846838762>

²³ <https://www.darbopartija.lt/naujienos/partijos-naujienos/viktoras-uspaskich-apie-situacija-briuselyje-ir-apie-organizuojama-reagentu-ir-kit>

21041/?fbclid=IwAR0Q5m7mICPUiIVfzdxrTtr4d8IR6pztMbl4sfiQARJEKaJHu7HP3zw5b00

²⁴ <https://www.facebook.com/juknavigilijus/posts/514587342561862>

36.1. „Darbo partijos kandidatu į premjerus tapęs jos pirmininkas Viktoras Uspaskich pristatymo metu atskleidė ir svarbiausius uždavinius, su kuriais jo komanda pasiruošusi laimėti rinkimus.“; *Sąrašo pirmuoju numeriu tapo partijos vicepirmininkas, profesorius, biomedicinos mokslų daktaras, buvęs žemės ūkio ministras Vigilijus Jukna.*“; „Antrajame Darbo partijos sąrašo dešimtuke – <...> ir Šiaulių miesto tarybos narė Danguolė Martinkienė²⁵“;

36.2. „DARBO PARTIJOS KANDIDATAS Į PREMJERUS - VIKTORAS USPASKICH“; „TIKĖDAMAS ŠIA PROGRAMA ASMENIŠKAI INVESTUOSIU Į LIETUVOS RAJONUS²⁶“, naudojamos vien Viktoro Uspaskicho nuotraukos, įkeltame vaizdo įrašė programą pristato pats Viktoras Uspaskichas.

Teisinis vertinimas

37. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

38. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatu į Seimo narius, simbolika, neatlygintinas platinimas.*

39. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintos Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijų 4 punkte numatyta, kad dovanos ar kitoks atlyginimas – kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai

²⁵ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/politine-reklama/kandidatu-sarasa-rinkimams-pristaciusi-darbo-partija-ruosiasimtis-veiksmu-didesnes-pensijos-ir-pertvarka-sveikatos-apsaugos-sistemoje.d?id=84915781&fbclid=IwAR1SnDm4Nfcu-afhVT019q8BoVhNFYImogdNUQnK6d0mrI0Yh-k8RbPzmD0>

²⁶ <https://rinkimai2020.darbopartija.lt/>

renginiai ir pan.), toliau tame pačiame punkte numatyta, kad suteikimas – kaip bet koks materialios ar nematerialios turtinės naudos (dovanų, paslaugų ar kitokio atlyginimo) perdavimas kitam asmeniui arba sąlygų ja pasinaudoti sudarymas. Skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį – kaip poveikio rinkėjui arba asmeniui, kurio likimu, gerove, interesų patenkinimu suinteresuotas rinkėjas, darymas.

40. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. kovo 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-961-484/2020 yra pažymėjęs, kad dovanos ar kitoks materialus ir nematerialus atlygis, neatlygintinos paslaugos suteikimas rinkėjui rinkimų kampanijos metu besąlygiškai laikomas rinkėjo papirkimu. Kitoks įstatymo aiškinimas sudarytų sąlygas kandidatams <...> piktnaudžiauti esama situacija, nesilaikyti nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Dovana, suteikta rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui, prasidėjus politinei kampanijai, negali būti pateisinama šventėmis ar kitomis aplinkybėmis.

41. Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.*

42. Paskelbus rinkimų datą pradeda galioti Seimo rinkimų įstatymo nuostatos dėl draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

43. Savarankiškais politinės kampanijos dalyviais įregistruoti:

43.1. Darbo partija – VRK pirmininko pavaduotojos – sekretorės Svetlanos Misevičienės 2020 m. gegužės 8 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S32;

43.2. Vigilijus Jukna – Darbo partijos keliamu kandidatu Kelmės–Šilalės rinkimų apygardoje Nr. 41 VRK pirmininko pavaduotojos – sekretorės Svetlanos Misevičienės 2020 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S190;

43.3. Marijus Velička – Darbo partijos keliamu kandidatu Aušros rinkimų apygardoje Nr. 25 VRK nario Tauro Rutkūno 2020 m. liepos 13 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S224;

43.4. Danguolė Martinkienė – Darbo partijos keliamą kandidatę Saulės rinkimų apygardoje Nr. 26 VRK pirmininko pavaduotojo Andriaus Pukso 2020 m. liepos 13 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S295.

44. Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas nėra keliamas kandidatu 2020 m. Seimo rinkimuose, tačiau jis aktyviai dalyvauja pristatant Darbo partijos rinkimų programą debatuose ir partijos politinėje reklamoje (agitaciniuose siužetuose, plakatuose), todėl politinės kampanijos laikotarpiu jo organizuojamos akcijos ir skleidžiama informacija neatsiejamos nuo politinės Darbo partijos veiklos.

45. Apibendrinant tai, kas išdėstyta:

45.1. Darbo partija nurodo, kad ji, kaip juridinis asmuo, materialiai neprisidėjo prie respiratorių įsigijimo ir nepatyrė jokių išlaidų.

45.2. Darbo partija kovo 23 d. socialiniame tinklalapyje *Facebook* dalijosi Viktoro Uspaskicho įrašu apie užsakomas kaukes; partijos viešinamos programos pagrindiniu veidu parinktas Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas²⁷, kuris partijos yra išrinktas kandidatu į premjerus²⁸ (Darbo partijos politinėje reklamoje rašoma: *Viktoras Uspaskich pristatymo metu atskleidė ir svarbiausius uždavinius, su kuriais jo komanda pasiruošusi laimėti rinkimus.*). Pats Viktoras Uspaskichas kai kuriais atvejais pateikia idėjas bei pasiūlymus dėl krizės sprendimo (žr. Išvados 31, 32.2. punktus), taip propaguodamas save ir jo vadovaujamą Darbo partiją.

45.3. Nors Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas nėra registruotas politinės kampanijos dalyviu, jis kaip Darbo partijos lyderis (šios partijos įvardijamas kandidatu į Ministrus Pirmininkus), skleisdamas informaciją apie dalinamas kaukes, šią informaciją siejo ir su partijos dalyvavimu rinkimuose, kartu skleidė ir partijos rinkimų programa, taip didindamas Darbo partijos ir jos keliamų kandidatų žinomumą 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos metu. Todėl, atsižvelgiant į tai, kad ir Darbo partija pati dalijosi informacija apie jos pirmininko Viktoro Uspaskicho nupirktas medicininės apsaugos priemones (žr. Išvados 33 punktą), konstatuotina, kad, vykdydamas tokios formos rinkimų agitaciją, Viktoras Uspaskichas veikė Darbo partijos vardu ir interesais.

45.4. Viktoras Uspaskichas respiratorius užsakė kovo mėnesį ir už juos sumokėjo asmeninėmis lėšomis. Viktoras Uspaskichas patvirtino, kad Darbo partijos nariai Vigilijus Jukna, Marijus Velička ir Danguolė Martinkienė (*politinės kampanijos laikotarpiu*) padėjo išdalyti jo nupirktus respiratorius: „*Jūsų rašte minimų asmenų paprašiau perduoti priemones, kad kaip įmanoma greičiau jos pasiektų medicinos įstaigas*“.

45.5. Politinės kampanijos metu Viktoras Uspaskichas pats ir Darbo partijos keliami kandidatai įteikė ne mažiau kaip 2 200 respiratorių. Pagal perdavimo aktą (žr. Išvados 28 punktą) vieno respiratoriaus kaina – 1,35 Eur.

45.6. Iš surinktų duomenų matyti, kad iki politinės kampanijos pradžios Viktoro Uspaskicho lėšomis nupirktas medicininės apsaugos priemones gydymo įstaigoms dalijo ir kiti Darbo partijos nariai (pvz., Kėdainiuose – Viktoras Fiodorovas (kandidatas), Indrė Fiodorovienė (ne kandidatė)). Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Seimo rinkimų įstatyme nustatytas draudimas papirkti rinkėjus tik politinės kampanijos laikotarpiu, išvadoje galimo rinkėjų papirkimo aspektu nevertinama iki

²⁷ <https://rinkimai2020.darbopartija.lt/>

²⁸ <https://www.delfi.lt/partnerio-turinys/politine-reklama/kandidatu-sarasa-rinkimams-pristaciusi-darbo-partija-ruosiasii-imitis-veiksmu-didesnes-pensijos-ir-pertvarka-sveikatos-apsaugos-sistemoje.d?id=84915781&fbclid=IwAR1SnDm4Nfcu-afhVT019q8BoVhNFYImogdNUQnK6d0mrI0Yh-k8RbPzmD0>

politinės kampanijos pradžios vykę respiratorių ir (ar) kitų medicininių apsaugos priemonių dalijimo atvejai.

46. Laikytina, kad, politinės kampanijos laikotarpiu Darbo partijos pirmininkui bei partijos keliamiems kandidatams dalijant Darbo partijos pirmininko nupirktus respiratorius ir atskleidžiant informaciją tiesiogiai gavusiems asmenims (medikams) apie tikrąją dovanų teikėją bei viešai skleidžiant informaciją apie priemonių pirkimą ir dalijimą, buvo siekiama paveikti rinkėjų valią ir motyvaciją Seimo rinkimuose Darbo partijos keliamų kandidatų ir Darbo partijos interesais. Tokiu būdu buvo pažeistos Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies bei 50 straipsnio 2 dalies nuostatos.

47. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *Rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 dalyse numatytus pažeidimus, užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų.*

48. Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 85 straipsnyje numatytų administracinių nusižengimų, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

49. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 2 ir 3 dalyje numatyti didžiausi leistini politinės kampanijos išlaidų dydžiai (toliau – išlaidų limitai), 4 dalyje numatytos teisėtos politinės kampanijos išlaidos, o 6 dalyje numatyta, kad kiekvieno politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis negali viršyti išlaidų limitu. Nors dovanų teikimas rinkėjams yra draudžiama veikla, draudimo nesilaikantis kandidatas, įteikdamas dovanas rinkėjams, propaguoja save, todėl dovanų įsigijimo išlaidos laikytinos jo politinės kampanijos išlaidomis. Priešingu atveju, jeigu politinės kampanijos išlaidų limitas būtų taikomas tik teisėtoms politinės kampanijos išlaidoms, būtų pažeistas politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumas, o draudimo pirkti rinkėjų balsus nesilaikantis kandidatas įgytų pranašumą.

49.1. Dovanų (respiratorių), kurias išdalijo kandidatai, kaina laikytina 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:

49.1.1. Vigilijaus Juknos – 742,50 Eur;

49.1.2. Danguolės Martinkienės – 337,50 Eur;

49.1.3. Marijaus Veličkos – 337,50 Eur.

49.2. Partijos pirmininko arba jo įgaliotų partijos narių išdalytų respiratorių kaina laikytina 2020 m. Seimo rinkimų Darbo partijos politinės kampanijos išlaidomis (1 552,50 Eur).

49.3. Respiratorių įsigijimo išlaidos apmokėtos asmeninėmis Viktoro Uspaskicho lėšomis (žr. Išvados 45.4, 45.5 papunkčius), todėl respiratorių kaina laikytina jo nepiniginėmis aukomis Vigilijaus Juknos, Marijaus Veličkos, Danguolės Martinkienės ir Darbo partijos politinėms kampanijoms finansuoti.

50. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos ir politinės kampanijos išlaidos ar priimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*. To paties straipsnio 7 dalyje numatyta, kad *Politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje, vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintu Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu, nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei priimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes)*.

51. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto 2016 m. gegužės 18 d. VRK sprendimu Nr. Sp-51) 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas*.

53. Pagal Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto 2016 m. birželio 9 d. VRK sprendimu Nr. Sp-82) 30 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis nenurodė politinės reklamos (ar jos dalies), papildo dalyvio ataskaitą dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių, nurodydama joje Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintą politinę reklamą, kurios politinės kampanijos dalyvis nenurodė šioje ataskaitoje*.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti, kad Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas, įsigydamas medicininės apsaugos priemones (respiratorius) ir organizuodamas jų dalijimą politinės kampanijos laikotarpiu bei tokiu būdu populiarindamas Darbo partiją ir už ją agituodamas, pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio nuostatas.

2. Pripažinti, kad dalindami Viktoro Uspaskicho lėšomis nupirkta medicininės apsaugos priemonės (respiratorius) Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio nuostatas pažeidė Darbo partijos nariai – kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimo narius:

- 2.1. Vigilijus Jukna;
- 2.2. Danguolė Martinkienė;
- 2.3. Marijus Velička.

3. Paskelbti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje apie Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies pažeidimą kartu su Vigilijaus Juknos, Danguolės Martinkienės ir Marijaus Veličkos pasižadėjimais laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis.

4. Pripažinti, kad Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas ir Darbo partijos nariai Vigilijus Jukna, Danguolė Martinkienė ir Marijus Velička pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalį dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų.

5. Pripažinti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis ir Viktoro Uspaskicho nepiniginėmis aukomis medicininių apsaugos priemonių (respiratorių) kainą:

- 5.1. Darbo partijos – 1 552,50 Eur;
- 5.2. Vigilijaus Juknos – 742,50 Eur;
- 5.3. Danguolės Martinkienės – 337,50 Eur;
- 5.4. Marijaus Veličkos – 337,50 Eur.

6. Pavesti Vyriausiosios rinkimų komisijos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti Darbo partijos ir Darbo partijos kandidatų Vigilijaus Juknos, Danguolės Martinkienės ir Marijaus Veličkos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitas ir Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščius 5 punkte nurodytomis politinės kampanijos išlaidomis ir nepiniginėmis aukomis.

7. Taikyti Viktorui Uspaskichui, Vigilijui Juknai, Danguolei Martinkienei ir Marijui Veličkai Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje numatytą administracinę atsakomybę dėl rinkimų agitacijos tvarkos pažeidimų.

VRK narys

Tauras Rutkūnas

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Estera Miežytė